

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2019. július 29.*

„Előzetes döntéshozatal – Szerzői jog és szomszédos jogok – 2001/29/EK irányelv – Információs társadalom – A szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolása – Zenei részlet átvétele (*sampling*) – A 2. cikk c) pontja – Hangfelvétel-előállító – Többszörözési jog – »Részben történő« többszörözés – Az 5. cikk (2) és (3) bekezdése – Kivételek és korlátozások – Terjedelem – Az 5. cikk (3) bekezdésének d) pontja – Idézés – 2006/115/EK irányelv – A 9. cikk (1) bekezdésének b) pontja – Terjesztési jog – Alapvető jogok – Az Európai Unió Alapjogi Chartája – 13. cikk – Művészi szabadság”

A C-476/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) a Bírósághoz 2017. augusztus 4-én érkezett, 2017. június 1-jei határozatával terjesztett elő

a **Pelham GmbH**,

Moses Pelham,

Martin Haas

és

Ralf Hütter,

Florian Schneider-Esleben

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, A. Arabadjiev, M. Vilaras, T. von Danwitz, C. Toader, F. Biltgen és C. Lycourgos tanácselnökök, Juhász E., M. Ilešič (előadó), L. Bay Larsen és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: R. Şereş tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. július 3-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: német.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Pelham GmbH, valamint M. Pelham és M. Haas képviselőiben A. Walter Rechtsanwalt,
- R. Hütter és F. Schneider-Esleben képviselőiben U. Hundt-Neumann és H. Lindhorst Rechtsanwälte,
- a német kormány képviselőiben T. Henze, M. Hellmann és J. Techert, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviselőiben D. Colas, D. Segoin és E. Armoët, meghatalmazotti minőségben,
- az Egyesült Királyság kormánya képviselőiben Z. Lavery és D. Robertson, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: N. Saunders barrister,
- az Európai Bizottság képviselőiben T. Scharf és J. Samnadda, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2018. december 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 3. kötet, 230. o.; helyesbítések: HL 2008. L 314., 16. o.; HL 2014. L 10., 32. o.) 2. cikke c) pontjának és 5. cikke (3) bekezdése d) pontjának, valamint a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 376., 28. o.) 9. cikke (1) bekezdése b) pontjának és 10. cikke (2) bekezdésének első albekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az egyrészről a Pelham (a továbbiakban: Pelham társaság), valamint M. Pelham és M. Haas (a továbbiakban így együtt: Pelham), másrészről R. Hütter és F. Schneider-Esleben (a továbbiakban: Hütter és társai) között, a „Kraftwerk” nevű zenekar (amelynek a Hütter és társai a tagjai) egyik hangfelvételéből átvett, megközelítőleg két másodperces ritmusszekvenciának – a Pelham társaság által előállított, M. Pelham és M. Haas által szerzett „*Nur mir*” című dal hangfelvételének rögzítése keretében történő – felhasználása tárgyában folyó peres eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

- 3 A hangfelvételek előállítóinak védelmére, hangfelvételek engedély nélküli sokszorosítása ellen Genfben, az 1971. évi október hó 29. napján létrejött egyezmény (Magyarországon kihirdette: az 1975. évi 18. tvr.; a továbbiakban: Genfi Egyezmény) 1. cikke a következőképpen szól:

„Az egyezmény szempontjából

- a) »hangfelvétel« valamely előadás hangjainak vagy más hangoknak mindennemű – kizárólag hangzás útján történő – rögzítése,
- b) »a hangfelvételek előállítója« az a természetes vagy jogi személy, aki valamely előadás hangjait vagy más hangokat elsőként rögzít,
- c) »másolat« az a tárgy [helyesen: adathordozó], amely a valamely hangfelvételtől közvetlenül vagy közvetve átvett hangokat tartalmazza és magába foglalja a szóban forgó hangfelvételen rögzített hangok összességét vagy lényeges részét,
- d) »a közönség körében történő terjesztés« minden olyan tevékenység, amelynek az a célja, hogy a közönség részére általában vagy annak csupán egy része számára, közvetlenül vagy közvetve valamely hangfelvétel másolatait ajánlja fel.”

4 Ezen egyezmény 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Valamennyi Szerződő Állam kötelezettséget vállal arra, hogy védelemben részesíti azokat a hangfelvétel előállítókat, akik más Szerződő Állam polgárai, az előállító hozzájárulása nélküli másolatkészítéssel és az ilyen másolatok behozatalával szemben, ha az előállítás vagy a behozatal a közönség körében történő terjesztés céljából történik, továbbá hogy védelmet nyújt e másolatoknak a közönség körében történő terjesztése ellen is.”

Az uniós jog

A 2001/29 irányelv

5 A 2001/29 irányelv (3), (4), (6), (7), (9), (10), (31) és (32) preambulumbekzdése kimondja:

„(3) A javasolt harmonizáció elősegíti a négy belső piaci szabadság megvalósítását, valamint összefügg az alapvető jogelvek – különösen a szellemi tulajdont is magában foglaló tulajdon, a véleménynyilvánítás szabadsága, valamint a közérdek – tiszteletben tartásával.

(4) A szerzői jog és a szomszédos jogok szabályozási kereteinek harmonizálása a jogbiztonság növekedése, illetve a szellemi tulajdon magas szintű védelme révén jelentős erőforrásokat mozgósít az alkotó és újító tevékenységek – egyebek között a hálózati infrastruktúra – fejlesztésére, hozzájárulva ezáltal az európai ipar fejlődéséhez és fokozódó versenyképességéhez, mind a tartalomszolgáltatás és az információtechnológia területén, mind általában az ipari és kulturális szektorban. Ez elősegíti a munkahelyek megőrzését, továbbá hozzájárul a munkahelyteremtéshez.

[...]

(6) Közösségi szintű harmonizáció hiányában a tagállami jogalkotási kezdeményezések, amelyek a műszaki kihívásokra válaszul már számos tagállamban megindultak, a védelem szintje tekintetében jelentős különbségekhez, és ezáltal a szerzői jogi tartalmú, vagy ezen alapuló szolgáltatások és termékek szabad mozgásának akadályozásához, végső soron pedig a belső piac széttöredezéséhez és a jogszabályok inkoherenciájához vezethetnek. Az efféle jogi különbségek és bizonytalanságok hatása az információs társadalom további fejlődésével – amelynek következtében a szellemi tulajdon határokön átnyúló felhasználása már eddig is jelentősen megnőtt – még inkább fel fog erősödni. Ez a fejlődés a jövőben fokozódni fog, és ez kívánatos is. A jogvédelem terén fennálló jelentős eltérések és bizonytalanságok az új típusú szerzői jogi és a szomszédos jogi tartalmú termékek és szolgáltatások esetében korlátozhatják a magasabb haszon elérését.

(7) Ezért a szerzői jog és szomszédos jogok védelmének közösségi jogi kereteit módosítani kell, illetve ki kell egészíteni a belső piac zavartalan működéséhez szükséges mértékben. Ennek érdekében egymáshoz kell igazítani azokat a szerzői jogi és szomszédos jogi nemzeti rendelkezéseket, amelyek tagállamonként jelentős eltéréseket mutatnak, vagy amelyek a belső piac zavartalan működését akadályozó és az információs társadalom megfelelő európai fejlődését hátráltató jogbizonytalanságot eredményeznek, továbbá ki kell küszöbölni a műszaki fejlődésre adott nemzeti válaszok közötti ellentmondásokat, ugyanakkor azonban a belső piac működését hátrányosan nem befolyásoló eltérések megszüntetése vagy akadályozása nem szükséges.

[...]

(9) A szerzői jog és szomszédos jogok harmonizációjának a magas szintű védelemből kell kiindulnia, tekintve hogy ezek a jogok elengedhetetlenek a szellemi alkotáshoz. Az általuk nyújtott védelem hozzájárul az alkotó tevékenység fenntartásához és fejlődéséhez a szerzők, az előadóművészek, az előállítók és a fogyasztók, valamint a kultúra, az ipar és a nagyközönség érdekében. [...]

(10) Ahhoz, hogy a szerzők és előadóművészek a jövőben is alkotó- és művészi tevékenységet folytathassanak, műveik felhasználásáért megfelelő díjazásban kell, hogy részesüljenek, ugyanúgy mint a producerek, annak érdekében, hogy a művek pénzügyi háttérét biztosítani tudják. Az olyan termékek előállítása, mint a hangfelvételek, a filmek vagy a multimédia-termékek, illetve az olyan szolgáltatások nyújtása, mint a lehívásra történő hozzáférhetővé tétel, jelentős befektetést igényelnek. A megfelelő díjazás biztosításához, illetve a befektetés kielégítő mértékű megtérüléséhez a szellemi tulajdonjogok megfelelő szintű védelme szükséges.

[...]

(31) Megfelelő egyensúlyt kell biztosítani a jogosultak különböző csoportjainak, valamint a jogosultak és a védelemben részesülő művek és teljesítmények felhasználói csoportjainak jogai és érdekei között. A jogok tekintetében a tagállamok által megállapított kivételeket és korlátozásokat az új elektronikus környezet fényében felül kell vizsgálni. [...] A belső piac megfelelő működésének biztosítása érdekében ezeket a kivételeket és korlátozásokat egységesebben kell meghatározni. A harmonizáció mértékét az határozza meg, hogy az adott kivételek és korlátozások hogyan hatnak a belső piac zavartalan működésére.

(32) Ez az irányelv a többszörözés joga, valamint a nyilvánossághoz közvetítés joga alóli valamennyi kivételt és korlátozást kimerítően sorolja fel. Egyes kivételek, illetve korlátozások – esettől függően – kizárólag a többszörözés jogára vonatkoznak. Az említett felsorolás kellően figyelembe veszi a tagállamok eltérő jogi hagyományait, ugyanakkor célja egy működőképes belső piac biztosítása. A tagállamoknak e kivételeket és korlátozásokat koherens módon kell alkalmazniuk; e követelmény megvalósulását a végrehajtó rendelkezések jövőbeli felülvizsgálata során értékelni kell.”

6 A 2001/29 irányelv „Többszörözési jog” című 2. cikke ekként rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják a közvetett vagy közvetlen, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel vagy formában, egészben vagy részben történő többszörözés engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát:

[...]

c) a hangfelvétel-előállítók számára hangfelvételeik tekintetében;

[...]”

- 7 Ezen irányelv 5. cikke kivételeket és korlátozásokat tartalmaz a 2–4. cikkében szereplő jogok vonatkozásában. E cikk a (3) és (5) bekezdésében kimondja:

„(3) A tagállamok a 2. és a 3. cikkben szabályozott jogok vonatkozásában az alábbi esetekben kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg:

[...]

- d) korábban jogszerűen nyilvánosságra hozott műből vagy más, védelem alatt álló teljesítményből kritikai vagy ismertetési céllal történő idézés, amennyiben lehetséges, a forrás feltüntetésével – beleértve a szerző nevét is –, továbbá ha felhasználása megfelel a tisztességes gyakorlatnak, a cél által indokolt terjedelemben;

[...]

(5) Az (1), a (2), a (3) és a (4) bekezdésben foglalt kivételek és korlátozások kizárólag olyan különös esetekben alkalmazhatók, amelyek nem sérelmesek a mű vagy más, védelem alatt álló teljesítmény rendes felhasználására, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.”

A 2006/115 irányelv

- 8 A 2006/115 irányelv (2), (5) és (7) preambulumbekkezdése kimondja:

„(2) A szerzői művek és a szomszédos jogi teljesítmények bérlete és használatának különösen a szerzők, az előadóművészek, valamint a hangfelvétel-előállítók és filmelőállítók számára egyre jelentősebb szerepet tölt be. A szerzői jogi kalózkodás egyre növekvő veszélyt jelent.

[...]

- (5) A szerzők és előadóművészek alkotó és művészi tevékenysége megkívánja, hogy további alkotó és művészi tevékenységük biztosítása érdekében megfelelő jövedelmük legyen; a hangfelvételek és filmek előállításához szükséges ráfordítások különösen jelentősek és kockázatosak. E jövedelem és a ráfordítás megtérülésének lehetősége csak akkor biztosítható hatékonyan, ha a jogosultak megfelelő jogi védelemben részesülnek.

[...]

- (7) A tagállamok jogszabályait úgy kell egymáshoz közelíteni, hogy az ne legyen ellentétes olyan nemzetközi egyezményekkel, amelyeken számos tagállam szerzői és szomszédos joga alapul.”

- 9 Ezen irányelvnek „A szabályozás célja” című 1. cikke az (1) bekezdésében kimondja:

„E fejezet rendelkezéseinek megfelelően és a 6. cikk rendelkezéseire is figyelemmel, a tagállamok biztosítják a jogot a szerzői jogi védelemben részesülő művek eredeti vagy többszörözött példányai és egyéb, a 3. cikk (1) bekezdésében meghatározott védelem alatt álló teljesítmények bérletének és használatának adásának engedélyezésére, illetve megtiltására.”

- 10 Ugyanezen irányelvnek „A terjesztés joga” című 9. cikke az (1) bekezdésében kimondja:

„A tagállamok biztosítják a kizárólagos jogot arra, hogy az alábbi a)–d) pontban felsorolt, védelem alatt álló teljesítményeket, illetve azok többszörözött példányait adásvétel útján vagy egyéb módon a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegyék (a továbbiakban: »terjesztési jog«):

[...]

b) a hangfelvétel-előállítóknak, hangfelvételeik tekintetében;

[...]”

11 A 2006/115 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének első albekezdése a következőképpen szól:

„[...] bármely tagállam bevezethet olyan korlátozásokat az előadóművészek, hangfelvételek-előállítók, műsorsugárzó szervezetek és a filmek első rögzítésének előállítói védelme tekintetében, mint amelyekről az irodalmi és művészeti alkotások szerzői jogi védelme tekintetében már rendelkezett.”

A német jog

12 Az 1965. szeptember 9-i Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz (a szerzői és szomszédos jogokról szóló törvény, BGBl. 1965 I, 1273. o.; a továbbiakban: UrhG), a 24. §-ában a következőképpen rendelkezik:

„(1) A szabadon felhasznált mű szerzőjének hozzájárulása nélkül nyilvánosságra hozható és felhasználható a művének szabad felhasználásával készült önálló mű.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható olyan zenemű felhasználása esetén, amelynek során egy új mű alapjaként felismerhető módon használnak fel egy másik műből vett dallamot.”

13 Az UrhG 85. §-ának (1) bekezdése, amely a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontját és a 2006/115 irányelv 9. cikkét ülteti át, első mondatának első és második fordulatában úgy rendelkezik, hogy a hangfelvétel előállítójának kizárólagos joga van a hangfelvétel többszörözésére és terjesztésére.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

14 Hütter és a társai a Kraftwerk nevű zenekar tagjai. E zenekar 1977-ben közzétett egy hangfelvételt, amelyen szerepel a „*Metall auf Metall*” című dal.

15 M. Pelham és M. Haas a szerzői a „*Nur mir*” című dalnak, amely a Pelham társaság által előállított hangfelvételen jelent meg, 1997-ben.

16 Hütter és társai azt állítják, hogy a Pelham elektronikus formában lemásolt egy megközelítőleg két másodperces ritmusszekvencia-részletet (*sample*) a „*Metall auf Metall*” című dalból, és e részletet többször megismételve, azt beépítette a „*Nur mir*” című dalba, miközben az említett szekvenciát saját maga is feljátszhatta volna.

17 Hütter és társai elsődlegesen azt állítják, hogy a Pelham megsértette az őket mint a hangfelvétel előállítóit megillető, szerzői jogokkal szomszédos jogokat. Másodlagosan azt állítják, hogy megsértették az őket mint előadóművészeket megillető szellemi tulajdonjogaikat, valamint M. Hütternek a zeneműhöz fűződő szerzői jogát. Továbbá azt állítják, hogy a Pelham megsértette a versenyjogi szabályozást.

18 Hütter és társai keresetet indítottak a Landgericht Hamburg (hamburgi regionális bíróság, Németország) előtt és kérték a jogsértés abbahagyására való kötelezést, kártérítés megítélését, tájékoztatásnyújtást és a hangfelvételek megsemmisítés céljából való átadását.

- 19 E bíróság helyt adott e keresetnek, a Pelham által az Oberlandesgericht Hamburghoz (hamburgi regionális felsőbbbíróság, Németország) benyújtott fellebbezést pedig elutasították. A Pelham által a Bundesgerichtshofhoz (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) benyújtott felülvizsgálati kérelmet követően az Oberlandesgericht Hamburg (hamburgi regionális felsőbbbíróság) által hozott ítéletet hatályon kívül helyezték, és az ügyet újbóli vizsgálat céljából visszautalták e bíróság elé. Az említett bíróság ismét elutasította a Pelham által benyújtott fellebbezést. 2012. december 13-i ítéletével a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) a Pelham által benyújtott újabb felülvizsgálati kérelmet elutasította. Ezt az ítéletet a Bundesverfassungsgericht (szövetségi alkotmánybíróság, Németország) hatályon kívül helyezte, és az ügyet visszautalta a kérdést előterjesztő bíróság elé.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy a felülvizsgálati eljárás kimenetele a 2001/29 irányelv 2. cikke c) pontjának és 5. cikke (3) bekezdése d) pontjának, valamint a 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdése b) pontjának és 10. cikke (2) bekezdésének értelmezésétől függ.
- 21 Először is, el kell dönteni, hogy a Pelham azáltal, hogy a saját hangfelvételének elkészítése során felhasználta a Hütter és társai zenei felvételét, az UrhG 85. §-ának (1) bekezdése – amely a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontját és a 2006/115 irányelv 9. cikkét ülteti át – értelmében véve megsértette-e ez utóbbiaknak az azon hangfelvétel többszörözésére és terjesztésére vonatkozó kizárólagos jogát, amelyen a „*Metall auf Metall*” című dal is szerepel. Különösen fontos annak eldöntése, hogy az ilyen jogsértést meg lehet-e állapítani olyan esetben, mint a jelen eset is, amikor egy két másodperces ritmusszekvenciát átvesznek egy hangfelvételtől, és azt egy másik hangfelvételbe beépítik, illetve hogy ez utóbbi a másik hangfelvétel másolatának tekinthető-e a 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében véve.
- 22 Másodszor, amennyiben esetleg megállapításra kerül a hangfelvétel-előállító jogának ilyen megsértése, felmerül a kérdés, hogy a Pelham hivatkozhat-e a „szabad felhasználás jogára”, amelyről az UrhG 24. §-ának (1) bekezdése rendelkezik, és amelyet analógia útján alkalmazni kell a hangfelvétel előállítójának jogára is, és amely szerint a szabadon felhasznált mű szerzőjének hozzájárulása nélkül nyilvánosságra hozható és felhasználható a művének szabad felhasználásával készült önálló mű. A kérdést előterjesztő bíróság ebben az összefüggésben kiemeli, hogy ennek a rendelkezésnek nincs kifejezett megfelelője az uniós jogban, és ennél fogva afelől érdeklődik, hogy összeegyeztethető-e az uniós joggal, figyelemmel arra a körülményre, hogy az említett rendelkezés korlátozza a hangfelvételek előállítóinak hangfelvételeik többszörözésére és terjesztésére vonatkozó kizárólagos jogának védelmi területét.
- 23 Harmadszor, a többszörözési jogot illetően a nemzeti jog által megállapított kivételek és korlátozások, amelyeket a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontja említ, illetve a terjesztési jogot illetően a nemzeti jog által megállapított kivételek és korlátozások, amelyeket a 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja említ, a 2001/29 irányelv 5. cikkének (3) bekezdésén, illetve a 2006/115 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének első albekezdésén alapulnak. Márpedig a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak afelől, hogy e rendelkezéseket hogyan kell értelmezni olyan körülmények esetén, mint az alapeljárás tárgyát képező ügy körülményei.
- 24 Negyedszer, a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy az uniós jog vonatkozó rendelkezéseit az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) által szavatolt alapvető jogokra figyelemmel kell értelmezni és alkalmazni. Ebben az összefüggésben azt kérdezi, hogy a tagállamok rendelkeznek-e mérlegelési mozgásterrel a 2001/29 irányelv 2. cikke c) pontjának, valamint 5. cikke (2) és (3) bekezdésének, illetve a 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdése b) pontjának és 10. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a nemzeti jogba való átültetése keretében. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis kiemeli, hogy a Bundesverfassungsgericht (szövetségi alkotmánybíróság) ítélkezési gyakorlata szerint az uniós irányelveket átültető nemzeti jogi rendelkezéseket főszabály szerint nem az 1949. május 23-i Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (a Németországi Szövetségi Köztársaság alaptörvénye; BGBl 1949. I, 1. o.) által biztosított alapvető jogokra tekintettel, hanem kizárólag az uniós jog által biztosított alapvető jogokra tekintettel kell értékelni, amikor ezen

irányelvek nem hagynak semmiféle mérlegelési mozgásteret a tagállamok számára azok átültetése terén. E bíróság mindemellett kétségeinek ad hangot az említett alapvető jogok értelmezését illetően, olyan körülmények esetén, mint az alapügy tárgyát képező körülmények.

25 E körülmények között a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Sérül-e a hangfelvétel-előállító számára hangfelvételei többszörözése engedélyezésének tekintetében a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontja alapján biztosított kizárólagos jog, ha a hangfelvételtől apró hangfoszlányokat nyernek ki és másik hangfelvételen rögzítenek?
- 2) A másik hangfelvételtől átvett apró hangfoszlányokat tartalmazó hangfelvétel a másik hangfelvétel 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti többszörözött példányának minősül?
- 3) Hozhatnak a tagállamok – az [...] UrhG 24. §-ának (1) bekezdéséhez hasonló – olyan tartalmú rendelkezést, hogy a hangfelvétel-előállító számára hangfelvételei többszörözésének (a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontja) és terjesztésének (a 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja) tekintetében biztosított kizárólagos jog eleve korlátozott azáltal, hogy hozzájárulása nélkül felhasználható a hangfelvételének szabad felhasználásával készült önálló mű?
- 4) A 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének d) pontja szerinti idézési céllal használják a művet vagy más, védelem alatt álló teljesítményt, ha nem ismerhető fel, hogy idegen művet vagy más, védelem alatt álló idegen teljesítményt használtak fel?
- 5) Hagynak-e a hangfelvétel-előállító többszörözési jogával és terjesztési jogával kapcsolatos uniós jogi rendelkezések (a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontja és a 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja), és az e jogok tekintetében biztosított kivételek vagy korlátozások (a 2001/29 irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdése, valamint a 2006/115 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének első [albekezdése]) mérlegelési szabadságot az átültetés terén a nemzeti jogban?
- 6) A hangfelvétel-előállító számára hangfelvételei többszörözése (a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontja) és terjesztése (a 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja) tekintetében biztosított kizárólagos jogok, és az e jogok tekintetében biztosított kivételek vagy korlátozások (a 2001/29 irányelv 5. cikkének (2) és (3) bekezdése, valamint a 2006/115 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének első [albekezdése]) által biztosított védelem terjedelmének meghatározásakor milyen módon kell figyelembe venni a Chartában biztosított alapjogokat?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a hatodik kérdésről

26 Első és hatodik kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontját, a Chartára figyelemmel, úgy kell-e értelmezni, hogy a hangfelvétel előállítóját a hangfelvétele többszörözésének engedélyezése vagy megtiltása terén megillető kizárólagos jog lehetővé teszi a számára, hogy fellépjen az ő hangfelvételtől vett valamely – akár igen rövid – hangrészletnek egy harmadik személy által valamely másik hangfelvételbe való beépítése céljából történő átvételével szemben.

27 A 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében a tagállamok biztosítják a „közvetett vagy közvetlen, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel vagy formában, egészben vagy részben történő többszörözés” engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát a hangfelvételek előállítói számára, hangfelvételeik tekintetében.

- 28 A 2001/29 irányelv nem határozza meg a hangfelvételek e rendelkezés értelmében vett „[...] egészben vagy részben történő többszörözésének” fogalmát. E kifejezés jelentését és terjedelmét ennél fogva, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint, annak az általános nyelvhasználatban elfogadott szokásos jelentését alapul véve kell megállapítani, figyelembe véve azon szövegkörnyezetet, amelyben e kifejezést használják, és azon szabályozás célkitűzéseit, amelynek e kifejezés részét képezi (2014. szeptember 3-i Deckmyn és Vrijheidsfonds ítélet, C-201/13, EU:C:2014:2132, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 Amint arra a jelen ítélet 27. pontjában emlékeztettünk, a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontjának szövegéből az derül ki, hogy egy hangfelvételtől átvett valamely – akár igen rövid – hangrészletnek valamely felhasználó általi többszörözését főszabály szerint e hangfelvétel „részben” történő többszörözésének kell tekinteni, az említett rendelkezés értelmében véve, és így az ilyen többszörözés az e hangfelvétel előállítója számára e rendelkezés által biztosított kizárólagos jog alá tartozik.
- 30 A 2001/29 irányelv 2. cikke c) pontjának e szó szerinti értelmezése egyrészt megfelel ezen irányelv általános céljának, ami – amint az a (4), (9) és (10) preambulumbekendéséből következik – nem más, mint a szerzői és szomszédos jogok védelme magas szintjének biztosítása, másrészt megfelel a hangfelvétel-előállítók kizárólagos jogával kapcsolatos különös célkitűzésnek, amelyet a (10) preambulumbekendés említ, és ami nem más, mint védeni az utóbbi személy által eszközölt befektetéseket. Ugyanis, amint arra ugyanezen preambulumbekendés emlékeztet, az olyan termékek előállítása, mint a hangfelvételek, jelentős befektetést igényelnek, és így e hangfelvételek előállítói számára biztosítani kell a lehetőséget a ráfordítás kielégítő mértékű megtérüléséhez.
- 31 Ennél fogva, amikor valamely felhasználó a művészi szabadsággal élve átvesz egy részletet valamely hangfelvételtől annak érdekében, hogy azt egy új mű részeként, módosított és fel nem ismerhető formában felhasználja, úgy kell tekinteni, hogy e felhasználás nem minősül „többszörözésnek” a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontja értelmében véve.
- 32 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2001/29 irányelv (3) és (31) preambulumbekendéséből az következik, hogy az ezen irányelv által megvalósított jogharmonizáció célja, hogy – különösen az elektronikus környezetben – a megfelelő egyensúlyt biztosítson egyfelől a szerzői jogok és szomszédos jogok jogosultjainak a szellemi tulajdonjogai védelméhez fűződő, a Charta 17. cikkének (2) bekezdése által szavatolt érdeke, másfelől a védelem alatt álló művek felhasználói érdekeinek és alapvető jogainak, valamint a közérdeknek a védelme között (lásd ebben az értelemben: 2018. augusztus 7-i Renckhoff ítélet, C-161/17, EU:C:2018:634, 41. pont).
- 33 A Bíróság így korábban már kimondta, hogy sem a Charta 17. cikkének (2) bekezdéséből, sem a Bíróság ítélkezési gyakorlatából nem következik, hogy az e rendelkezés tárgyát képező szellemi tulajdonjog érinthetetlen lenne, és ennél fogva abszolút jelleggel kellene biztosítani a védelmét (2011. november 24-i Scarlet Extended ítélet, C-70/10, EU:C:2011:771, 43. pont; 2012. február 16-i SABAM-ítélet, C-360/10, EU:C:2012:85, 41. pont; 2014. március 27-i UPC Telekabel Wien ítélet, C-314/12, EU:C:2014:192, 61. pont).
- 34 E jogot ugyanis egyensúlyba kell hozni a többi alapvető joggal, többek között a Charta 13. cikke által biztosított művészi szabadsággal, amely – minthogy a Charta 11. cikke és az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt európai egyezmény 10. cikkének (1) bekezdése által biztosított véleménynyilvánítási szabadság körébe tartozik –, lehetővé teszi a különféle információk, illetve a kulturális, politikai és társadalmi eszmék széles körű cseréjét (lásd ebben az értelemben: EJEB, 1988. május 24., Müller és társai kontra Svájc, CE:ECHR:1988:0524JUD001073784, 27. §; EJEB, 1999. július 8., Karataş kontra Törökország, CE:ECHR:1999:0708JUD002316894, 49. §).

- 35 Ebben az összefüggésben hangsúlyozni kell, hogy a „zenei részlet átvételének” (*sampling*) technikája, amely abból áll, hogy valamely felhasználó – leggyakrabban elektronikai eszközök segítségével – átvesz egy részletet valamely hangfelvételtől és azt felhasználja egy új mű létrehozásához, a művészi önkifejezés egyik formáját képezi, amely a Charta 13. cikke által biztosított művészi szabadság körébe tartozik.
- 36 E szabadság gyakorlása keretében a hangrészlet (*sample*) felhasználója az új mű létrehozásakor akár módosíthatja is a hangfelvételtől vett részletet, oly mértékig, hogy e részlet az új mű meghallgatásakor már nem is ismerhető fel.
- 37 Márpedig, ha úgy kellene tekinteni, hogy egy hangfelvételtől átvett és saját művészi alkotás céljából valamely új mű részeként, módosított és a hangzásában felismerhetetlen formában felhasznált részlet e hangfelvétel „többszörözésének” minősül a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontja értelmében, az a jelen ítélet 28. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében nem csupán ellentétes lenne e szó szokásos köznyelvi jelentésével, hanem az ugyanezen ítélet 32. pontjában hivatkozott megfelelő egyensúly követelményét is sértené.
- 38 Egy ilyen értelmezés közelebbről lehetővé tenné a hangfelvétel-előállító számára, hogy fellépjen a hangfelvételéből valamely harmadik személy által művészi alkotás céljából történő ilyen hangrészlet átvételével szemben, még ha e részlet igen rövid is, miközben ezen átvétel nem sérti azt a lehetőséget, hogy az említett előállító ráfordításai kielégítő mértékben megtérüljenek.
- 39 Az előbbi megfontolásokra figyelemmel az első és a hatodik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontját – a Chartára figyelemmel – úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés által a hangfelvételek előállítója számára hangfelvétele többszörözésének engedélyezését vagy megtiltását illetően biztosított kizárólagos jog alapján ez utóbbi felléphet a hangfelvételéből valamely harmadik személy által valamely más hangfelvételbe való belefoglalás céljából átvett hangrészlet felhasználásával szemben, még ha e részlet igen rövid is, kivéve ha e részletet az említett hangfelvételbe módosított és a meghallgatáskor felismerhetetlen formában foglalják bele.

A második kérdéstről

- 40 Második kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy a 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy egy olyan hangfelvétel, amely valamely más hangfelvételtől átvett zenei részletet tartalmaz, az előbbi hangfelvétel e rendelkezés értelmében vett „többszörözött példányának” minősül.
- 41 A 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a tagállamok biztosítják a hangfelvétel-előállítóknak a kizárólagos jogot arra, hogy a hangfelvételeiket, ideértve azok többszörözött példányait is, adásvétel útján vagy egyéb módon a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegyék.
- 42 Sem a 2006/115 irányelv 9. cikke, sem ezen irányelv más rendelkezése nem határozza meg a „többszörözött példány” említett cikk értelmében vett fogalmát.
- 43 E fogalmat így a szóban forgó rendelkezés összefüggéseinek és a kérdéses szabályozás céljának figyelembevételével kell értelmezni.
- 44 Emlékeztetni kell arra, hogy a hangfelvétel-előállítók részére a 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdése b) pontja által biztosított kizárólagos jog célja, hogy e hangfelvétel-előállítók számára megfelelő jogi védelmet nyújtson szellemi tulajdonjogaikat illetően, valamint az általuk eszközölt ráfordítások

megfelelő megtérülésének lehetőségét illetően, amely ráfordítások időnként különösen jelentősek és kockázatosak lehetnek, amint azt a 2006/115 irányelv (2) és (5) preambulumbekzdése is hangsúlyozza.

- 45 E tekintetben e (2) preambulumbekzdésből az is kiderül, hogy az ezen irányelv által a hangfelvétel-előállítók részére biztosított védelem célja főként a kalózkodás elleni védelem, azaz, amint arra a főtanácsnok indítványának 45. pontjában rámutatott, a hangfelvételek hamisított másolatainak előállításával és nyilvános terjesztésével szembeni védelem. Az ilyen példányok terjesztése ugyanis különösen súlyos veszélyt jelent e felvételek előállítóinak érdekeire nézve, hiszen jelentősen csökkentheti azokat a bevételeket, amelyekre ők e felvételek nyilvános terjesztése útján tesznek szert.
- 46 Márpedig, amint azt a főtanácsnok indítványának 46. pontjában kiemelte, jellegzetességeinél fogva csak az olyan adathordozó képes a hangfelvétel jogszerű példányainak helyébe lépni, és ennél fogva minősülhet e hangfelvétel 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdése értelmében vett többszörözött példányának, amely a hangfelvételen rögzített hangok összességét vagy lényeges részét magában foglalja.
- 47 Nem ez a helyzet viszont egy olyan adathordozó esetében, amely anélkül, hogy a valamely hangfelvételen rögzített hangok összességét vagy lényeges részét magában foglalná, csupán apró zenei részleteket foglal magában, adott esetben módosított formában, e hangfelvételtől kivonva azokat, egy új, az utóbbtól független mű létrehozása érdekében.
- 48 A 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdése b) pontjának ilyen értelmezését – figyelemmel annak céljára – erősíti meg az az összefüggés is, amelybe az a szabályozás illeszkedik, amelynek e rendelkezés a részét képezi.
- 49 E tekintetben, amint azt a 2006/115 irányelv (7) preambulumbekzdése kimondja, ezen irányelv célja a tagállamok jogszabályainak oly módon való egymáshoz közelítése, hogy az ne legyen ellentétes olyan nemzetközi egyezményekkel, amelyekben számos tagállam szerzői és szomszédos joga alapul.
- 50 Ezen egyezmények között szerepel a Genfi Egyezmény is, amelynek célja, preambuluma szerint, többek között választ adni a hangfelvételek engedély nélküli többszörözésének folyamatos növekedésére és a hangfelvétel-előállítók érdekeinek ebből eredő sérelmére.
- 51 Ezen egyezmény a 2. cikkében tartalmaz, egy a 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontjával analóg rendelkezést, amely kifejezetten előírja, hogy a hangfelvétel-előállítókat védelemben kell részesíteni a hangfelvételeiknek hozzájárulásuk nélkül készített „másolatok” előállításával és azoknak a közönség körében való terjesztésével szemben.
- 52 Márpedig, az említett egyezmény 1. cikkének c) pontja szerint, „másolat” az az adathordozó, amely a valamely hangfelvételtől közvetlenül vagy közvetve átvett hangokat tartalmazza és magában foglalja a szóban forgó hangfelvételen rögzített hangok „összességét vagy lényeges részét”.
- 53 Kétségtelen, hogy a Genfi Egyezmény rendelkezései nem képezik részét az uniós jogrendnek, mivel egyrészt az Unió nem részes fél ebben az egyezményben, másrészt nem tekinthető úgy, hogy az Unió a tagállamok helyébe lépett az egyezmény alkalmazási területén, már csak azért sem, mert azok nem is mind részesei az említett egyezménynek (lásd analógia útján: 2012. március 15-i SCF ítélet, C-135/10, EU:C:2012:140, 41. pont). Mindenesetre, ettől még ezen egyezmény egyike a jelen ítélet 49. pontjában említett nemzetközi egyezményeknek, és így a 2006/115 irányelv rendelkezéseit, amennyire csak lehetséges, ezen egyezmény fényében kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2006. december 7-i SGAE-ítélet, C-306/05, EU:C:2006:764, 35. pont; 2011. október 4-i Football Association Premier League és társai ítélet, C-403/08 és C-429/08, EU:C:2011:631, 189. pont; 2018. december 19-i Syed ítélet, C-572/17, EU:C:2018:1033, 20. pont).

- 54 Ebből következik, hogy a főtanácsnok indítványának 46. és 47. pontjában foglaltakhoz hasonlóan azt kell megállapítani, hogy a 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett „többszörözött példány” fogalmát a Genfi Egyezmény 1. cikkének c) pontjában és 2. cikkében szereplő „másolat” fogalmával koherens módon kell értelmezni.
- 55 Az előbbi megfontolásokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan hangfelvétel, amely valamely más hangfelvételtől átvett zenei részletet tartalmaz, nem minősül az előbbi hangfelvétel e rendelkezés értelmében vett „többszörözött példányának”, hiszen nem foglalja magában ugyanezen hangfelvétel összességét vagy lényeges részét.

A harmadik kérdésről

- 56 Az előterjesztő bíróság kiemeli, hogy az UrhG 24. §-ának (1) bekezdése értelmében, amelyet analógia útján alkalmazni kell a hangfelvétel-előállító jogára is, a szabadon felhasznált mű szerzőjének hozzájárulása nélkül nyilvánosságra hozható és felhasználható a művének szabad felhasználásával készült önálló mű. E bíróság pontosítja, hogy a „szabad felhasználás ezen joga” mint olyan nem képez eltérést a szerzői jogtól, inkább csak a szerzői jogi védelem területének inherens részét képező olyan korlátozást jelöl, amely azon az elgondoláson alapul, hogy a kultúra területén az alkotói tevékenység nemigen képzelhető el más szerzők korábbi alkotó tevékenységeire való támaszkodás nélkül.
- 57 E körülmények között, és mivel a második kérdésre adott válaszból kiderül, hogy az olyan többszörözés, mint az alapügy tárgyát képező többszörözés, nem tartozik a 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdése b) pontjának hatálya alá, úgy kell tekinteni, hogy harmadik kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy valamely tagállam megállapíthat-e a hangfelvétel-előállítóknak a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontjában említett joga tekintetében az ezen irányelv 5. cikkében meghatározottakon felül kivételeket és korlátozásokat
- 58 Amint az az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló, 1997. december 10-i javaslat (COM(97) 628 végleges) indokolásából, valamint a 2001/29 irányelv (32) preambulumbekkezdéséből kitűnik, az említett irányelv 5. cikkében foglalt kivételek és korlátozások felsorolása kimerítő jellegű, amit a Bíróság több alkalommal is hangsúlyozott (2016. november 16-i Soulier és Doke ítélet, C-301/15, EU:C:2016:878, 34. pont; 2018. augusztus 7-i Renckhoff ítélet, C-161/17, EU:C:2018:634, 16. pont).
- 59 E tekintetben, a jelen ítélet 32. pontjában már emlékeztettünk arra, az említett irányelv által megvalósított jogharmonizáció célja a megfelelő egyensúly fenntartása – különösen az elektronikus környezetben – egyfelől a szerzői és szomszédos jogok jogosultjainak a szellemi tulajdonjogaik védelméhez fűződő érdeke, másfelől a védelem alatt álló művek felhasználói érdekeinek és alapvető jogainak, valamint a közérdeknek a védelme között.
- 60 Márpedig, az e különböző jogok és érdekek közötti megfelelő egyensúly megteremtését lehetővé tevő mechanizmusokat maga a 2001/29 irányelv határozza meg annyiban, hogy egyrészt megállapítja a 2–4. cikkében a jogosultak kizárólagos jogait, másrészt az 5. cikkében az e jogok alóli azon kivételeket és korlátozásokat, amelyeket a tagállamok átültethetnek, sőt, amelyeket át kell ültetniük, és e mechanizmusoknak az ezen irányelv átültetését biztosító nemzeti intézkedésekben és azoknak a nemzeti hatóságok általi alkalmazásában kell konkrét formát öltetniük (lásd ebben az értelemben: 2008. január 29-i Promusicae ítélet, C-275/06, EU:C:2008:54, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 61 A Bíróság több alkalommal is kimondta, hogy a jelenleg a Chartában foglalt alapvető jogok, amelyeknek tiszteletben tartását a Bíróság biztosítja, a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiából, valamint az emberi jogok védelmére vonatkozó azon nemzetközi szerződések nyújtotta iránymutatásokból merítenek, amelyek kidolgozásában a tagállamok együttműködtek, vagy amelyekhez csatlakoztak (lásd ebben az értelemben: 2006. június 27-i Parlament kontra Tanács ítélet, C-540/03, EU:C:2006:429, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 62 Ugyancsak hozzájárul a jelen ítélet 32. pontjában felidézett megfelelő egyensúlyhoz a 2001/29 irányelv 5. cikkének (5) bekezdése, amely előírja, hogy az említett cikk (1)–(4) bekezdésében meghatározott kivételek és korlátozások csak olyan különleges esetekben legyenek alkalmazhatók, amelyek nem sérelmesek a mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény rendes felhasználására, és indokolatlanul nem károsítják e jog jogosultjának jogos érdekeit.
- 63 Ebben az összefüggésben, ha az uniós jogalkotónak a jelen ítélet 58. pontjában felidézett, kifejezett szándéka ellenére megengedett lenne, hogy az egyes tagállamok – az említett irányelv 5. cikkében kimerítően meghatározott kivételeken és korlátozásokon felül – eltéréseket vezessenek be a 2001/29 irányelv 2–4. cikkében foglalt kizárólagos szerzői jogoktól, az a szerzői és szomszédos jogok harmonizációjának az említett irányelv által biztosított hatékonyságát, valamint a jogbiztonságnak az említett irányelv által megvalósítani kívánt célját veszélyeztetné (2014. február 13-i Svensson és társai ítélet, C-466/12, EU:C:2014:76, 34. és 35. pont). Ugyanezen irányelv (31) preambulumbekkezdéséből ugyanis kifejezetten az derül ki, hogy a az egyes engedélyköteles cselekményekre vonatkozó kivételek és korlátozások terén fennálló különbségek közvetlen negatív hatást gyakorolnak a belső piac működésére a szerzői és szomszédos jogok területére, és így a kivételek és korlátozások 2001/29 irányelv 5. cikk foglalt felsorolása éppen e megfelelő működés biztosítását célozza.
- 64 Ezenfelül, amint az ugyanezen irányelv (32) preambulumbekkezdéséből kiderül, a tagállamoknak e kivételeket és korlátozásokat koherens módon kell alkalmazniuk. Márpedig a koherencia követelménye nem lenne biztosítható e kivételek és korlátozások alkalmazása során, ha a tagállamok szabadon állapíthatnának meg kivételeket és korlátozásokat a 2001/29 irányelvben kifejezetten megállapítottakon felül (lásd ebben az értelemben: 2015. november 12-i Hewlett-Packard Belgium ítélet, C-572/13, EU:C:2015:750, 38. és 39. pont), mivel a Bíróság egyébiránt korábban már kiemelte, hogy a 2001/29 irányelv egyetlen rendelkezése sem említi annak lehetőségét, hogy a tagállamok kiszélesíthetnék az említett kivételek és korlátozások alkalmazási körét (lásd ebben az értelemben: 2014. április 10-i ACI Adam és társai ítélet, C-435/12, EU:C:2014:254, 27. pont).
- 65 Az előbbi megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a tagállamok nem állapíthatnak meg a hangfelvétel-előállítóknak a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontjában említett joga tekintetében az ezen irányelv 5. cikkében meghatározottakon felül kivételeket és korlátozásokat.

A negyedik kérdéstről

- 66 Negyedik kérdésével, amely arra az esetre vonatkozik, ha megállapítanák a hangfelvétel előállítójának a 2001/29 irányelv 2. cikke c) pontjában említett kizárólagos joga sérelmét, az előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy ezen irányelv 5. cikke (3) bekezdésének d) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezésben említett „idézés” fogalma kiterjed arra az esetre is, amikor a szóban forgó idézéssel érintett mű nem azonosítható be.
- 67 A 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének d) pontja értelmében a tagállamok előírhatnak kivételeket és korlátozásokat az ezen irányelv 2. és 3. cikkében említett többszörözés és nyilvánossághoz való közvetítés kizárólagos joga tekintetében, amennyiben kritika vagy ismertetés céljából történő idézésről van szó, és az idézés olyan műre vagy más teljesítményre vonatkozik, amelyet korábban már

jogszerűen hoztak nyilvánosságra, amennyiben lehetséges, a forrás feltüntetésével, beleértve a szerző nevét is, továbbá ha felhasználása megfelel a tisztességes gyakorlatnak, a cél által indokolt terjedelemben.

- 68 Először is, a főtanácsnok indítványának 62. és 63. pontjában foglaltakhoz hasonlóan meg kell állapítani, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdése d) pontjának szövegére figyelemmel, amely „valamely műre vagy más, védelem alatt álló teljesítményre” hivatkozik, az e rendelkezés által megállapított kivételt vagy korlátozást alkalmazni lehet valamely védelem alatt álló zenemű felhasználására is, amennyiben az e rendelkezés által előírt feltételek teljesülnek.
- 69 Közelebbről, amint arra a jelen ítélet 67. pontjában emlékeztettünk, a 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének d) pontja az alkalmazásához megköveteli, hogy a szóban forgó felhasználás „a tisztességes gyakorlatnak [megfelelően], a cél által indokolt terjedelemben” történjen, tehát a szóban forgó, idézés céljából történő felhasználás nem haladhatja meg a szóban forgó idézés céljának eléréséhez szükséges mértéket.
- 70 Mivel a 2001/29 irányelv nem tartalmazza az „idézés” kifejezés meghatározását, e kifejezés jelentését és tartalmát – a Bíróság jelen ítélet 28. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlata értelmében – az általános nyelvhasználatban elfogadott szokásos jelentését alapul véve kell értelmezni, figyelembe véve azon szöveggörnyezetet, amelyben e kifejezést használják, és azon szabályozás célkitűzéseit, amelyek e kifejezés a részét képezi.
- 71 Az „idézés” szónak a köznyelv szerinti szokásos értelmét illetően hangsúlyozni kell, hogy az idézés alapvető jellemzője, hogy egy olyan felhasználó, aki nem a mű vagy általánosabb esetben a mű részletének szerzője, a művet vagy annak részletét valamely gondolatmenet kapcsán, valamely vélemény alátámasztása érdekében vagy e mű és az említett felhasználó véleménye közötti szellemi érvek ütköztetése céljából használja fel, és így a védett mű felhasználójának, aki az idézés kivételére kíván hivatkozni, valamiféle párbeszéd megteremtése kell legyen a célja az említett művel, amint azt a főtanácsnok is hangsúlyozza indítványának 64. pontjában.
- 72 Közelebbről, amikor valamely új zenemű szerzője felhasznál egy valamely (másik) hangfelvételtől átvett olyan zenei részletet (*sample*), amely az átlagos hallgató számára is lehetővé teszi azon mű beazonosítását, amelyből e zenei részletet átvették, e zenei részlet (*sample*) felhasználása az adott ügy körülményeitől függően „idézésnek” minősülhet a 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének d) pontja alapján, a Charta 13. cikkének fényében, amennyiben az említett felhasználás célja valamiféle párbeszéd megteremtése azzal a művel, amelyből a részletet átvették, a jelen ítélet 71. pontjában említett értelemben, illetve amennyiben az említett 5. cikk (3) bekezdésének d) pontjában említett feltételek teljesülnek.
- 73 Mindemellett, amint azt a főtanácsnok indítványának 65. pontjában hangsúlyozta, nem lehet szó ilyen párbeszédéről, ha a szóban forgó idézéssel érintett mű nem azonosítható be.
- 74 A fenti megfontolásokra tekintettel a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének d) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben említett „idézés” fogalma nem terjed ki arra az esetre, amikor a szóban forgó idézéssel érintett mű nem azonosítható be.

Az ötödik kérdésről

- 75 Előjáróban meg kell jegyezni, hogy – amint az a jelen ítélet 24. pontjából kitűnik – az ötödik kérdés konkrétan a 2001/29 irányelv 2. cikke c) pontjának, valamint 5. cikke (3) bekezdése d) pontjának, illetve a 2006/115 irányelv 9. cikke (1) bekezdése b) pontjának és 10. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a kérdést előterjesztő bíróság által az alapjogvita eldöntése tekintetében történő alkalmazásának keretében merült fel.
- 76 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy az uniós jog e rendelkezései az átültetésük tekintetében hagynak-e mérlegelési mozgásteret a tagállamok számára, mivel a Bundesverfassungsgericht (szövetségi alkotmánybíróság) ítélkezési gyakorlata szerint a valamely uniós irányelvet átültető nemzeti jogszabályok rendelkezéseit főszabály szerint nem a Németországi Szövetségi Köztársaság Alaptörvénye által garantált alapvető jogok, hanem kizárólag az uniós jog által garantált alapvető jogok fényében kell értékelni, amennyiben ezen irányelv az átültetése tekintetében nem hagy mérlegelési mozgásteret a tagállamok számára.
- 77 Figyelemmel a második és a negyedik kérdésre adott válaszra, úgy kell tekinteni, hogy ötödik kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében tehát arra keres választ, hogy a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontját akként kell-e értelmezni, hogy az teljes körű harmonizációs intézkedésnek minősül.
- 78 E tekintetben fontos emlékeztetni arra, hogy az uniós jog elsőbbségének elve értelmében, amely az uniós jogrend lényeges jellemzője, az, hogy egy tagállam nemzeti jogi – akár alkotmányi szintű – rendelkezésekre hivatkozik, nem befolyásolhatja az uniós jog által ezen tagállam területére kifejtett hatást (2013. február 26-i Melloni ítélet, C-399/11, EU:C:2013:107, 59. pont).
- 79 E tekintetben ki kell emelni, hogy mivel valamely irányelvnek a tagállamok által történő átültetése mindenképpen azon, a Charta 51. cikkében említett helyzet körébe tartozik, amikor a tagállamok az uniós jogot hajtják végre, az alapvető jogok védelmének a Charta által előírt szintjét ezen átültetés során el kell érni, függetlenül attól a mérlegelési mozgástértől, amellyel a tagállamok ezen átültetés tekintetében rendelkeznek.
- 80 Mindezek alapján, amennyiben az uniós jog nem határozza meg teljes egészében a tagállamok fellépését, és valamely nemzeti rendelkezés vagy intézkedés e jogot hajtja végre a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében, a nemzeti hatóságok és bíróságok továbbra is az alapvető jogok védelmének nemzeti szintjét alkalmazhatják, feltéve hogy ennek alkalmazása nem sodorja veszélybe sem a Charta által meghatározott védelem szintjét, ahogyan azt a Bíróság értelmezte, sem pedig az uniós jog elsőbbségét, egységességét és tényleges érvényesülését (2013. február 26-i Melloni ítélet, C-399/11, EU:C:2013:107, 60. pont; 2013. február 26-i Åkerberg Fransson ítélet, C-617/10, EU:C:2013:105, 29. pont).
- 81 Vagyis az uniós joggal összhangban áll, hogy a nemzeti bíróságok és hatóságok ezen alkalmazást attól, a kérdést előterjesztő bíróság által előadott körülménytől tegyék függővé, hogy az irányelv rendelkezései „a nemzeti jogba való átültetésük tekintetében mérlegelési mozgásteret” hagynak, amennyiben e körülményt úgy kell értelmezni, mint amely az említett rendelkezések által elvégzett harmonizáció mértékét jelenti, mivel ez az alkalmazás csak annyiban képzelhető el, amennyiben az említett rendelkezések nem teljes körű harmonizációt valósítanak meg.
- 82 A jelen ügyben meg kell jegyezni, hogy a 2001/29 irányelv csupán a szerzői jog és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak harmonizációjára irányul, mivel számos rendelkezése az uniós jogalkotó azon szándékát tükrözi, hogy mérlegelési mozgásteret biztosítson a tagállamok részére a végrehajtása tekintetében (lásd ebben az értelemben: 2015. március 5-i Copydan Båndkopi ítélet, C-463/12, EU:C:2015:144, 57. pont).

- 83 Ami a jogosultaknak a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontjában említett kizárólagos jogát illeti, a jelen ítélet 27. pontjában emlékeztettünk arra, hogy e rendelkezés értelmében a tagállamok biztosítják a „közvetett vagy közvetlen, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel vagy formában, egészben vagy részben történő többszörözés” engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát a hangfelvételek előállítói számára, hangfelvételeik tekintetében.
- 84 Az említett rendelkezés tehát egyértelműen meghatározza azt a kizárólagos jogot, amellyel a hangfelvétel-előállítók az Unióban rendelkeznek. E rendelkezés egyébként nem tartalmaz semmiféle feltételt, és végrehajtását vagy joghatásait illetően nincs alárendelve semmiféle közbenső aktusnak.
- 85 Ebből következik, hogy a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontja az e pontban említett jog anyagi jogi tartalmát illetően teljes körű harmonizációt előírányzó intézkedést képez (lásd analógia útján, az európai uniós védjegyek jogosultjainak kizárólagos jogát illetően: 2001. november 20-i Zino Davidoff és Levi Strauss ítélet, C-414/99– C-416/99, EU:C:2001:617, 39. pont; 2002. november 12-i Arsenal Football Club ítélet, C-206/01, EU:C:2002:651, 43. pont).
- 86 Az előző megfontolások egészére való tekintettel az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az az e pontban említett jog anyagi jogi tartalmát illetően teljes körű harmonizációt előírányzó intézkedést képez.

A költségekről

- 87 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) **Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének c) pontját – az Európai Unió Alapjogi Chartájára figyelemmel – úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés által a hangfelvételek előállítója számára hangfelvétel többszörözésének engedélyezését vagy megtiltását illetően biztosított kizárólagos jog alapján ez utóbbi felléphet a hangfelvételéből valamely harmadik személy által valamely más hangfelvételbe való belefoglalás céljából átvett hangrészlet felhasználásával szemben, még ha e részlet igen rövid is, kivéve, ha e részletet az említett hangfelvételbe módosított és a meghallgatáskor felismerhetetlen formában foglalják bele.**
- 2) **A bérleti jogról és a haszonkölcsonzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a haszonkölcsonzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy egy másik hangfelvételből átvett zenei részleteket tartalmazó hangfelvétel nem minősül ez utóbbi hangfelvétel e rendelkezés értelmében vett „többszörözött példányának”, amennyiben nem veszi át e hangfelvétel összességét vagy lényeges részét.**
- 3) **A tagállamok nem állapíthatnak meg nemzeti jogukban a hangfelvétel-előállítóknak a 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontjában említett joga tekintetében az ezen irányelv 5. cikkében meghatározottakon felül kivételeket és korlátozásokat.**

- 4) A 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének d) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben említett „idézés” fogalma nem terjed ki arra az esetre, amikor a szóban forgó idézéssel érintett mű nem azonosítható be.
- 5) A 2001/29 irányelv 2. cikkének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e pontban említett jog anyagi jogi tartalmát illetően teljes körű harmonizációt előírányzó intézkedést képez.

Aláírások